

V Bruseli 10. júna 2022
(OR. en)

10070/22

ESPACE 68
MARE 47
RECH 367
COMPET 487
MI 466
IND 225
ENV 598
EU-GNSS 25
TRANS 371
TELECOM 265
ENER 294
EMPL 253
CSDP/PSDC 350
CFSP/PESC 755

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	10. júna 2022
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	9389/22
Predmet:	Program Copernicus do roku 2035 – závery Rady (prijaté 10. júna 2022)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o programe Copernicus do roku 2035, ktoré Rada prijala na svojom 3 877. zasadnutí konanom 10. júna 2022.

Závery Rady o programe Copernicus do roku 2035

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

PRIPOMÍNAJÚC:

- A) závery Rady o kozmických riešeniach pre udržateľnú Arktídu z 29. novembra 2019¹, v ktorých sa uznávajú pozoruhodné spôsobilosti Európy v oblasti pozorovania Zeme a ich význam pre monitorovanie a zmierňovanie účinkov zmeny klímy v arktickom prostredí; pričom sa však konštatuje, že v monitorovacích kapacitách a službách pretrvávajú určité nedostatky;
- B) závery Rady na tému „Vesmír pre udržateľnú Európu“ zo 4. júna 2020², v ktorých sa zdôrazňuje, že veda o Zemi a európske vesmírne údaje, služby a technológie môžu prispieť k Európskej zelenej dohode, a v ktorých sa Európska komisia a členské štáty vyzývajú, aby uľahčili a podporovali využívanie údajov a služieb;
- C) závery Rady s názvom „Prínosy vesmíru pre obyvateľov európskych pobreží“ z 28. mája 2021³, v ktorých sa zdôrazňuje, že služby a aplikácie programu Copernicus neoceniteľným spôsobom prispievajú k zelenej transformácii a k nástrojom rozhodovania a plánovania, z ktorých majú v konečnom dôsledku prospech občania;
- D) závery Rady s názvom „New Space pre všetkých“ z 28. mája 2021⁴, v ktorých sa Komisia a Agentúra EÚ pre vesmírny program (EUSPA) vyzývajú, aby prostredníctvom akčného plánu podporili využívanie vesmírnych služieb stimulovaním zavádzania vesmírnych riešení do širokého spektra politík EÚ a aby zvýšili konkurencieschopnosť odberateľského vesmírneho sektora EÚ;

¹ 14603/19.

² 8512/20.

³ 9164/21.

⁴ 9163/21.

- E) závery Rady s názvom „Budovanie Európy odolnej proti zmene klímy – nová stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy“ z 10. júna 2021⁵, v ktorých sa zdôrazňuje najmä význam ďalšieho rozvoja služieb programu Copernicus pre posudzovanie vplyvov zmeny klímy;

I. Úvod: Aktuálny stav a trendy

1. PRIPOMÍNA, že Copernicus je civilný operačný systém orientovaný na používateľov, ktorý je postavený tak, aby reagoval na významné spoločenské výzvy, je založený na spoľahlivých vedeckých poznatkoch a generuje údaje a informácie s bezplatným a otvoreným prístupom; ZDÔRAZŇUJE, že vďaka programu Copernicus je Únia svetovým lídrom schopným pozorovať a monitorovať Zem a predvídať zmeny, najmä pomocou modelovania, a slúžiť vedeckým, inštitucionálnym a komerčným používateľom a že program Copernicus už prináša Európe mnoho hmatateľných výsledkov, napríklad v oblasti klimatických služieb, environmentálneho monitorovania pôdy, oceánov a atmosféry, zvládania katastrof a civilnej bezpečnosti;
2. ZDÔRAZŇUJE, že s cieľom udržať Európu na čele by sa mala nielen zaručiť kontinuita a priebežné zlepšovanie služieb programu Copernicus a spôsobilostí a údajov *in situ* a v oblasti pozorovania vesmíru, ale tieto služby by sa tiež mali rozvinúť a rozšíriť na nové typy pozorovacích spôsobilostí a na nové služby založené na aktualizovaných požiadavkách vedeckých a inštitucionálnych používateľov a využívajúce najnovšie technologické a vedecké poznatky;
3. PRIPOMÍNA, že vízia programu Copernicus do roku 2035 musí zohľadňovať hlavné trendy, pokiaľ ide o jeho hlavných používateľov, a mala by pozorne sledovať politické priority Únie a jej členských štátov, environmentálne výzvy a technologický pokrok a zároveň sa usilovať o zvýšenie jeho schopnosti riešiť spoločenské výzvy v rámci troch pilierov: Zelená dohoda, najmä výzvy v oblasti klímy, digitálna transformácia a civilná bezpečnosť, ktoré spoločne prispievajú k odolnejšej Európe;

⁵ 9694/21.

4. ZDÔRAZŇUJE, že úspech programu Copernicus závisí od odborných znalostí Komisie, členských štátov a hlavných partnerov, t. j. všetkých organizácií, ktoré do programu Copernicus prinášajú svoje špičkové know-how: Európska vesmírna agentúra, Európska organizácia pre využívanie meteorologických satelitov, Agentúra EÚ pre vesmírny program, Európske centrum pre strednodobé predpovede počasia, Mercator Ocean International, Európska environmentálna agentúra, Satelitné stredisko EÚ, Európska námorná bezpečnostná agentúra a Frontex, ako aj európske priemyselné a výskumné organizácie; UZNÁVA, že riadenie programu Copernicus zohrávalo a aj naďalej bude zohrávať z hľadiska úspechu programu kľúčovú úlohu; PRIPOMÍNA, že používateľské fórum programu Copernicus je odborným orgánom zameraným na potreby používateľov a využívanie programu z ich strany; a ZDÔRAZŇUJE významnú úlohu používateľského fóra v celom hodnotovom reťazci;
5. VYZÝVA NA rozvoj služieb a údajov programu Copernicus do roku 2035 s cieľom splniť klimatické a environmentálne ciele Zelenej dohody, t. j. transformáciu smerom k udržateľnému rozvoju vrátane zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na ňu, najmä prostredníctvom posilneného monitorovania emisií CO₂;
6. PRIPOMÍNA, že program Copernicus poskytuje vedecky relevantné nástroje a ukazovatele na posúdenie aktuálneho stavu klímy, príčin a trendov, ale aj na dlhodobé prognózy scenárov zmeny klímy, čím poskytuje cennú podporu tvorcom politik a osobám s rozhodovacou právomocou, ako aj hospodárskym subjektom a občanom; a zdôrazňuje kľúčovú úlohu programu Copernicus pri zabezpečovaní dostupnosti kritických údajov, monitorovaní a meraní pokroku pri dosahovaní niektorých cieľov Parížskej dohody vrátane podpory odhadov v rámci globálneho hodnotenia, ako aj pri prijímaní rozhodnutí na nasledujúcich konferenciách zmluvných strán;

7. ZDÔRAZŇUJE, že program Copernicus musí zohrávať kľúčovú úlohu pri podpore verejných rozhodnutí a opatrení, najmä v oblastiach, ako sú biodiverzita a ekosystémy, zdravie v rámci prístupu „jedno zdravie“, podpora čistej energie, boj proti znečisťovaniu, dekarbonizácia hospodárstva a spoločnosti, udržateľnosť miest, doprava a inteligentná mobilita, potravinové a vodné zdroje, kryosféra, udržateľné riadenie oceánov, pobrežné oblasti, námorný dohľad, lesné hospodárstvo, udržateľné poľnohospodárstvo, prírodné zdroje, kultúrne dedičstvo, dezertifikácia, riadenie rizík a zvládanie katastrof, ako sú vodné alebo geologické riziká;
8. ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité zohľadniť tieto nové trendy s cieľom maximalizovať ich prínosy pre program Copernicus:
- i) V oblasti technológií:
 - dodatočné pozorovanie Zeme prostredníctvom nových meraní a nástrojov,
 - dodatočné pozorovanie Zeme prostredníctvom nových architektúr a nových obchodných modelov, najmä verejných alebo komerčných konštelácií a nových príležitostí v oblasti New Space;
 - ii) V oblasti vedy:
 - vplyv vývoja výpočtovej vedy na numerické modely systému Zeme vo všetkých jeho zložkách, čo zahŕňa aj prístup k prepojeným modelovacím systémom a súborom;
 - iii) V oblasti digitalizácie:
 - digitálna transformácia, ktorá zahŕňa vysokovýkonnú výpočtovú techniku, analýzu veľkých dát, umelú inteligenciu, fúziu a vizualizáciu údajov, dlhodobé uchovávanie údajov až po koncepciu digitálneho twinningu;

9. PRIPOMÍNA očakávanie členských štátov, že sa vytvoria kapacity EÚ v oblasti riadenia núdzových situácií a bezpečnostných služieb na podporu odolnejšej Európy;
a ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné posilniť portfólio bezpečnostných služieb prostredníctvom zlepšení, ako je napríklad posilnenie spôsobilostí včasného varovania a posudzovania rizík na účely monitorovania a analýzy potenciálneho vysídľovania obyvateľstva v dôsledku vplyvov zmeny klímy;
10. PRIPOMÍNA dlhodobú potrebu väčšej reaktivity a presnosti pri získavaní a distribúcii údajov, a to aj prostredníctvom väčšej flexibility a včasnosti pri programovaní satelitov v požadovanej oblasti;
11. PRIPOMÍNA, že využívanie programu Copernicus zo strany používateľov je prioritou a že služby, údaje a informácie musia byť používateľsky ústretové, relevantné z hľadiska spoločenských, hospodárskych a environmentálnych potrieb a užitočné v prvom rade pre verejné orgány, ale aj pre vedecké a hospodárske subjekty, ako aj pre občanov;
12. ZDÔRAZŇUJE, že sa musí zabezpečiť jednoduché a flexibilné získavanie a využívanie údajov vrátane všetkých údajov potrebných pre služby programu Copernicus a že program Copernicus môže prispieť k celoplošnému rozvoju európskeho hodnotového reťazca vrátane podpory odberateľského sektora, a to zavedením a podporou používateľsky ústretových a, pokiaľ je to možné a vhodné, energeticky efektívnych európskych platforiem na prístup k údajom a informáciám;

II. Odporúčania

13. POTVRDZUJE, že Copernicus je civilný operačný program pod vedením EÚ zameraný na používateľov, ktorý podporuje Zelenú dohodu, digitálnu transformáciu a civilnú bezpečnosť, ktoré spolu prispievajú k odolnejšej Európe; ODPORÚČA zachovať prioritu, ktorou je zmena klímy, a podporovať politiky v oblasti zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu; a ODPORÚČA zachovať v súvislosti s programom Copernicus politiku bezplatných, úplných a otvorených údajov;
14. VYZÝVA NA dlhodobú posilnenú kontinuitu súčasných vesmírnych a *in situ* pozorovaní a služieb;

15. NALIEHAVO VYZÝVA NA splnenie priorít programu Copernicus, ktoré sa ešte nesplnili, vrátane družíc Sentinel novej generácie a šiestich rozširujúcich misií programu Copernicus, ako aj cielenej podpory oblastí politiky, ako sú Arktída, pobrežné oblasti, kultúrne dedičstvo, dodržiavanie predpisov v oblasti životného prostredia, pričom je potrebné zohľadniť bezpečnosť vesmírneho a pozemného segmentu a integritu údajov; VYZDVIHUJE potrebu venovať pozornosť novým službám, ako je poľnohospodárstvo, potravinová bezpečnosť a zabezpečenie zásobovania vodou; a ODPORÚČA pripraviť dlhodobý vývoj radu družíc Sentinel na základe aktualizovaných požiadaviek používateľov;
16. ODPORÚČA, aby sa reakcie na hlavné požiadavky používateľov jasne zameriavali na poskytovanie použiteľných a bezchybných informácií a aby tieto požiadavky vymedzila Komisia na základe transparentného a štruktúrovaného dialógu v koordinácii s používateľským fórom programu Copernicus;
17. VYZÝVA NA pridelenie primeraných finančných prostriedkov na výskum, vývoj a prevádzku služieb programu Copernicus s cieľom zabezpečiť prípravu nových služieb a nových projektov, ktoré využívajú budúce údaje, a ich lepšiu integráciu, okrem iného aj s inými zdrojmi, s cieľom zachovať špičkovú úroveň a medzinárodnú konkurencieschopnosť programu Copernicus; a ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné venovať zvýšenú pozornosť udržateľnosti infraštruktúry pozorovania Zeme v celom hodnotovom reťazci a monitorovaniu jej environmentálnej stopy;
18. ZDÔRAZŇUJE, že by sa malo pozorne sledovať prepojenie s programom Digitálna Európa vrátane iniciatívy Destinácia Zem;
19. ODPORÚČA posilniť hybridný vesmírny segment programu Copernicus na základe požiadaviek hlavných používateľov a s ohľadom na rady a odporúčania používateľského fóra programu Copernicus; ODPORÚČA vymedziť, ktoré spôsobilosti a služby v architektúre družíc Sentinel by sa mali posilniť, aby sa zaručila autonómia a odolnosť; a VYZÝVA Komisiu, aby posúdila, do akej miery by sa misie družíc Sentinel, ktoré sú základom infraštruktúry programu Copernicus, mohli doplniť dodatočnými európskymi verejnými a/alebo komerčnými kapacitami, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať riešeniam New Space;

20. ODPORÚČA v rámci ďalšieho postupu posúdiť, aký prospech by pre hybridný vesmírny segment programu Copernicus mohli mať dodatočné spôsobilosti, inovácie a zvýšenie efektívnosti pozorovania Zeme vrátane flexibilného a dynamického zadávania úloh, častejších revízií, ako aj zobrazení s vyšším rozlíšením, podporiť služby programu Copernicus v takmer reálnom čase s cieľom uspokojiť neustále sa meniace požiadavky a zároveň zohľadniť riziká pre bezpečnostné záujmy EÚ;
21. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné zabezpečiť kalibráciu a validáciu satelitných údajových a informačných produktov a v tejto súvislosti využívať spoľahlivé vysokokvalitné údaje *in situ* so zdokumentovanou kvalitou, prístup k údajom pripraveným na analýzu, zlučovanie údajov zo všetkých zdrojov a s rôznym rozlíšením, ako aj rýchlu dostupnosť vysokokvalitných údajov s cieľom maximalizovať ich využitie;
22. PODPORUJE ambíciu ponúkať pokročilé verejné údaje a produkty v záujme posilnenia obchodných činností v odberateľskom sektore; a VYZÝVA Komisiu, aby zabezpečila, že program Copernicus dokáže zohrávať dôležitú úlohu pre priemysel EÚ tým, že bude ponúkať zmluvy na získavanie údajov určitej minimálnej úrovne na základe potrieb používateľov, kvality údajov a vedeckej relevantnosti;
23. ODPORÚČA, aby sa zintenzívnilo úsilie o vykonávanie politík na podporu využívania údajov programu Copernicus vo verejných službách na európskej a vnútroštátnej úrovni v sektoroch mimo vesmírnej oblasti a aby sa v prípade potreby odstránili prekážky, pokiaľ ide o politiky a reguláciu, ktoré bránia ich využívaniu;
24. DOMNIEVA SA, že medzinárodná spolupráca v oblasti pozorovania Zeme je nevyhnutná na účinné dosiahnutie cieľov spoločnej medzinárodnej politiky; a PODČIARKUJE potrebu zabezpečiť reciprocitu v dohodách a administratívnych dojednaniach s medzinárodnými partnermi a dosiahnuť rovnováhu medzi autonómiou EÚ a spoluprácou, a to aj účinnejším prepojením s medzinárodnými skupinami a inštitúciami v oblasti pozorovania Zeme;

25. Pokiaľ ide o využívanie programu zo strany používateľov:

- a) ODPORÚČA aktívnu účasť a informované názory používateľského fóra programu Copernicus, najmä na základe spätnej väzby od používateľov a členských štátov, v záujme vývoja služieb vrátane vesmírnych údajov a produktov, ako aj v záujme získavania nových údajov, využívania dodatočných informácií a využívania programu Copernicus zo strany používateľov;
- b) PODČIARKUJE význam zavedenia aspoň jednej platformy na prístup k údajom a informáciám programu Copernicus spojenej s výpočtovými zdrojmi na podporu hospodárskych ekosystémov a výskumu; ako aj význam vytváranie sietí vnútroštátnych dátových platforiem s cieľom zabezpečiť udržateľný a nezávislý európsky prístup k údajovým a informačným produktom;
- c) ODPORÚČA Komisii, aby spolu s poverenými subjektmi programu Copernicus vrátane EUSPA a so zapojením členských štátov do polovice roka 2023 vymedzila koherentnú stratégiu využívania programu zo strany používateľov a súvisiaci akčný plán s cieľom podporiť politiky EÚ a vnútroštátne politiky a pritom sa zamerať sa na vytváranie sociálno-ekonomickej hodnoty pomocou Vesmírneho programu EÚ, najmä na:
 - i) vývoj riešení na uľahčenie používania údajov a produktov programu Copernicus na prijímanie rozhodnutí založených na dôkazoch, najmä pre osoby s rozhodovacou právomocou a inštitúcie zodpovedné za verejné politiky;
 - ii) potrebu rozvíjať prierezové a multidisciplinárne služby požadované na rozvoj využívania programu zo strany používateľov vrátane subjektov mimo vesmírnej oblasti;
 - iii) vzájomné obohacovanie rôznych zložiek Vesmírneho programu EÚ, ako sú Galileo a Copernicus;

- iv) podporu vnútroštátnych používateľských fór, Copernicus Relays a Copernicus Academy a iných iniciatív na vnútroštátnej úrovni, ktoré účelne využívajú existujúce nástroje EÚ, s cieľom rozšíriť opatrenia zamerané na využívanie programu zo strany používateľov vo všetkých členských štátoch s podporou poverených subjektov, pričom sa využijú odporúčania používateľského fóra programu Copernicus;
- v) príležitosť získať zručnosti potrebné na rozvoj využívania programu zo strany používateľov a prispieť k zmenšovaniu vesmírnej a digitálnej priepasti v celej Európe, najmä prostredníctvom budovania kapacít vo všetkých členských štátoch a odbornej prípravy vnútroštátnych odborníkov, podnikateľov a akademických pracovníkov;
- vi) vypracovanie cielených opatrení na posilnenie kapacity členských štátov s rozvíjajúcim sa vesmírnym priemyslom, na podporu ekosystému New Space a odberateľského sektora.
